

- Eg eri ómetaliga fegin og takksamur. Var eg ikki tað, hevði eg verið sera ótakksamur persónur, sigur Jens Pauli, ið eisini tekur hetta sum eitt herðaklapp.

Mynd: Jens Kristian Vang

ar, full í lúsum. Slíkt kennir eingin til í dag. Einkí heitt vatn var í krananum. So kom krígið og nógv broyttist, tí pengar komu til landið. Fólk fingi WC. Aðrenn høvdu tey bukku og eg minnst at eg mátti bera hana oman til ána einaferð um vikuna fyri mammu. Eg haldi ikki, at nakar hugsaði um, at tað var so ræðuligt, tí øll høvdu tað líka, metir Jens Pauli.

- Mær dámdi so stak væl kropsligt arbeiði. Tað tey kanska ikki um meg. Og so sítu eg bara og skrivi, smælur Jens Pauli, ið minst dagarnar í torvi, á fjalli og í grind. Hann var heilt burturi í grindadrápi, men seinni hevur hann ikki hildið so nógv av grmdadrápi, hetta at stinga hvalvákníð í teir vøkr hvalimar, tað vil hann ikki siggja longur.

Hvassi pennurin

- Ein skal ikki alla tíðina liggja framvið, tí so er ein ikki áhugaverdur, sigur Jens Pauli, sum av og á er frammi í blaðkjaki við hvøssum penni, fyri síðani at hvørva aftur.

- Men hatta er helst mín náttúr, hetta at gera ein ordiligan vørr viðhvørt, men mær dæmar heldur ikki at siggja meg sjálvan alla tíðina og tað tíma fólk heldur ikki, tey missa áhugan, sigur Jens Pauli, ið eisini heldur at fólk troystast av at siggja annars vakrar politíkarar í bløðnum dagliga.

Jens Pauli metir, at uppgáva høvundans er at siga tað bart út. Hann skal ikki verða populær og snobba fyri fólk. Uppgáva høvundans er at siga sína meining, og so skal hon sjálvandi hava nakað upp á seg, metir Jens Pauli, ið ofta fær hjartans tøkki frá fólk, ið t.d. hava lisið blaðgreinar.

Tað er eisini eitt slag av løn, tí løn er ikki bara pengar, sigur Jens Pauli, ið tó eisini hittir fólk, eru í øðini.

- Eg havi upplivað, at fólk hava skrætt greinar sundur í øði, men tað gerst ikki við og tað má ein høvundur ikki hugsa um. Kanka er tað gott, sigur Jens Pauli.

Eingin reagerar

Jens Pauli er bersorgin í sínari skriving og umyskt er, hvussu fólk hava tikið í móti.

- Eg má siga, at sum heild er so lítil reaktión, at tað er at kalla eingin. Eg havi ongantíð verið útfyrri, at nakar hevur viljað sligið meg niður. Kanska hevur eingin lisið meg. Men tey, sum lesa, tey halda við mær. Eru fólk sekteirisk ella religiøs, so lesa tey ikki meg, sigur Jens Pauli, ið tó ikki metir seg hava skrivað nakað, ið Várharra ikki kann skriva undir uppá.

Rithøvundurin og rekamaðurin

- Eg havi ikki skrivað nakað, sum Várharra ikki kann skriva undir uppá, metir Jens Pauli Heinesen, sum mánadagin fær heiðursgávi frá landstýrismanninum í mentamállum. Rithøvundurin og rekamaðurin. Maðurin, sum í dag ikki dugur at seta orð á, hvussu hann tordi at blaka frá sær fyri 28 árum síðani og leypa á bláman og vaða út í óvissuna sum føroyskur rithøvundur. Her prátar Jens Pauli Heinesen um barnaárini, tey fátøku tríatiárini, og remlingarnar í Føroyum júst nú

DAGFINN OLSEN

Jens Pauli Heinesen, rithøvundur, fær mánadagin handaða heiðursgávu frá landstýrismanninum í mentamállum, Signar á Brúnni.

- Eg eri ómetaliga fegin og takksamur. Var eg ikki tað, hevði eg verið sera ótakksamur persónur, sigur Jens Pauli, ið eisini tekur hetta sum eitt herðaklapp.

- Nógv er hent seinastu 20 - 30 árin til frama fyri bókmentir í Føroyum. Tað er so fantastiska nógv betri státt í dag, enn tá eg var ungur í fimtiárunum. Tá var næstan einki, men Tumas Napoleon Djurhuus, Ólavur Michelsen og eg og aðrir, vit droyndu um, at okkurt skuldi henda, men at tað skuldi gerast so gott, sum tað nú er, droyndu vit ikki um. Vit roknaðu við, at ein skaldsøga kom av og á okkurt yrkingasavn, men nú blómar. Ikki bert innan bókmentir, men eisini innan málningalist og tónleik, sigur Jens Pauli Heinesen, ið hevur verið høvundur burt-

urav seinastu 28 árin.

Alt blómar, men sjálvur hevur Jens Pauli ikki hugsað stórvægis um, hví so er, men skal hann geva eitt boð, so ivast hann ikki.

- Kanska eru føroyingar við at vakna sum fólk og siga sum so, at hetta gongur ikki. Hetta er nakað, vit mugu klára sjálvi, heldur Jens Pauli.

Í grundgevingini fyri at geva Jens Paula mentanarvirðisløn verður sagt, at hann hevur endurnýggjað føroysku skaldsøguna við bókini Frænur eitur ormurin.

- Hatta havi eg ikki hoyrt nakran sagt, men tað passar! Bókin kom út í 1973, so hon er skrivað nakað væl áðrenn, sigur Jens Pauli, ið sjálvur heldur nógv av bókini og metir hana endurnýggjandi og aktuella.

Hóast mentanarpolitikkurin er broyttur og mentur, so er ført fram at bókmentirnar hava ligið á láni. Er tað so?

- Jú, men tað kemur av, at tað tekur tíð. At yrkja eina

yrking tekur ikki so langa tíð. Ein kann spáka ígjøgnum Havnina og yrkja eina yrking. Ein kann ikki spáka ígjøgnum Havnina og skriva eina skaldsøgu. Tað tekur tíð, ofta fleiri ár. Tað er eisini ein av orsökunum til, at ikki so nógv varð skrivað fyrr. Fólk høvdu ikki ráð, men máttu arbeiða og vinna pening. Soleiðis sæð er betri nú, heldur Jens Pauli Heinesen.

At sjónleikaskrivning er steðgað upp er Jens Pauli samdur í, men bert í ávisan mun, tí hann hevur latið inn sjónleik, men hevur einki hoyrt aftur.

- Orsøkin var júst, at samvitskan var so ring, tí prát var um, at eingin skrivaði sjónleikir, men eg havi so einki hoyrt og ikki eingang fingið tøkki aftur fyri, sigur Jens Pauli, sum tó ikki er firtin, tí tað skal eitt sindur meira til.

Fegnast um tjóðpall

Jens Pauli er millum teirra, ið fegnast um, at ætlanir nú eru um tjóðpall.

- Tað er júst tað, ið vit eiga at stevna fram ímóti. Íslendingar eru frammaliga, hava tjóðleikhús, hópin av leikarum og bussar, ið koyra landið runt við sjónleikum. Teir skuldu ikki havt betri ráð enn vit, heldur Jens Pauli.

Men føroyingar hava skrivað og vit hava fingið bókmentir, hóast arbeiðið ikki hevur verið lønt, men er gjørt í frítíðini. Er tað ikki løgið?

- Tann sum skrivar á føroyskum hugsar, og hevur hugsað, um føroyska mentan, sigur Jens Pauli, ið annars ikki leggur stórvægis í orðið „mentan“.

- Mentan er alt. At fara á seiðaberg er eisini mentan, sigur Jens Pauli.

- Orsøkin til, at vit hava bókmentir er, at eingin hevur hugsað um at fáa løn afturfyrri. Tað er gjørt av áhuga. Í mínum barnaárum í Sandavági spældu tey sjónleik á hvørjum ári. Tey innrættaðu gomul neyst, koyrdu sekkir upp fyri vind-eyguni og so spældu tey av

hjártans lyst. Ikki fyri løn, men av áhuga. Tá var so lítið, einki sjónvarp, bert tað tey gjørdur sjálvi, minnst Jens Pauli.

Sum gudar

Hvat fær ein mann til at taka stigið fult út og gerast rithøvundur burturav?

- Tað veit eg ikki. Eg havi skrivað, síðani eg var eini 7 - 8 ára gamal. Ein av orsökunum var, at eg var so hugtíkin av Hans Andreas Djurhuus og Heðin Brú. Eg hugsaði, at eg skal vera upp á sama máta sum teir, tí eg uppfataði teir sum gudar. Smábørn hugsa sítt, men sum ein veksur til, so veit ein, at ein gudur verður ein ongantíð. Tann sum ætlar tað, hann tapur, sigur Jens Pauli Heinesen, sum í sínum skaldskapi í stóran mun hevur tikið støði í sær sjálvum.

- Eg haldi, at eg havi upplivað eina ógvuliga áhuga-verda og forvitnisliga tíð. Eg vaks upp í tríatiárunum, ein sera fátæklig tíð, har børnini fóru svong til song-